

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 51Csp/39/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4123241346
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Mihalíková
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2024:4123241346.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra, sudkyňou JUDr. Renátou Mihalíkovou, v právnej veci žalobcu: Československá obchodná banka, a.s., so sídlom Žižkova 11, 811 02 Bratislava, IČO: 36 854 140 proti žalovanej: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, XXX XX C., o zaplatenie 9 751,58 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 9 751,58 eur, úrok vo výške 5,49% ročne zo sumy 9 528,48 eur od 01.05.2021 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 3% ročne zo sumy 9 528,48 eur od 01.05.2021 do zaplatenia, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobcovi súd priznáva proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorej rozhodne súd samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník, do 60 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobou, doručenou tunajšiemu súdu dňa 16.11.2023, sa žalobca domáhal od žalovanej zaplatenia sumy 9 751,58 eur s príslušenstvom, titulom nesplateného stavebného úveru. V podanej žalobe žalobca uviedol, že so žalovanou uzavrel dňa 05.03.2014 zmluvu o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere č. XXXXXXXX/XXXXXXXXXX, na základe ktorej poskytol žalovanej mimoriadny medziúver vo výške 18 700 eur, ktorý bol úročený úrokovou sadzbou 7,57% ročne a podľa článku III. úverovej zmluvy po splnení podmienok pre pridelenie cieľovej sumy v zmysle všeobecných obchodných podmienok podľa článku I. bod 2 úverovej zmluvy, poskytol žalovanej stavebný úver vo výške 12 853 eur s úrokovou sadzbou 5,49% ročne. Nakoľko žalovaná neplatila riadne a včas zmluvne dohodnuté mesačné úverové splátky, žalobca ju písomne upozornil listom zo dňa 06.04.2021 označeným ako „Výzva pred vyhlásením okamžitej splatnosti“. Žalovaná ani napriek uvedenej písomnej výzve svoje záväzky neplnila, a preto žalobca ku dňu 30.04.2021 vyhlásil okamžitú splatnosť stavebného úveru, ktorého nesplatená výška k uvedenému dňu predstavovala sumu 9 751,58 eur z toho istina 9 528,48 eur a príslušenstvo 223,10 eur.

2. V dôsledku zmeny zápisu v obchodnom registri tunajší súd uznesením č.k. 51Csp/39/2023-31 zo dňa 04.01.2024, právoplatným dňa 22.01.2024 rozhodol o pokračovaní v konaní s právnym nástupcom pôvodného žalobcu.

3. Žalovaná sa k doručenej žalobe žiadnym spôsobom nevyjadrila a skutkové tvrdenia žalobcu nepoprela. Na základe uvedeného súd s poukazom na § 151 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) považoval skutkové tvrdenia žalobcu za nesporné.

4. Žalovaná sa na súdne pojednávanie, na ktoré mala doručenie vykázané postupom podľa § 105 odsek 2 CSP nedostavila, preto súd s poukazom na § 180 CSP pojednával a rozhodol v jej neprítomnosti.

5. Súd vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov vrátane úverovej zmluvy, výzvy pred zosplatením úveru, vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru a zistil nasledovný skutkový stav:

5.1. Dňa 05.03.2014 uzavrel právny predchodca žalobcu (D. E. E., F.) ako veriteľ so žalovanou ako dlžníkom zmluvu č. XXXXXXXX/XXXXXXXXXX, predmetom ktorej bolo poskytnutie mimoriadneho medziúveru žalovanej vo výške 18 700 eur a po splnení podmienok pre pridelenie cieľovej sumy v zmysle VOP pre stavebné sporenie sa veriteľ zaviazal zároveň poskytnúť dlžníkovi stavebný úver vo výške cca 14 025 eur. Presná výška stavebného úveru sa v zmysle článku I. zmluvy rovná rozdielu cieľovej a nasporenej sumy pri pridelení cieľovej sumy. Podľa vyjadrenia zástupkyne žalobcu na pojednávaní uplatnená pohľadávka žalobcu vznikla na základe poskytnutého stavebného úveru žalovanej a to vo výške 12 853 eur, ktorý sa žalovaná zaviazala splácať v 90-tich mesačných splátkach po 189,96 eur vždy od 01. do 16. dňa príslušného mesiaca (článok IV. bod 3 zmluvy – čl. 10). Splatnosť úveru bola podľa článku IV. bod 3.3. zmluvy stanovená ku dňu 30.09.2025 a maximálna dĺžka splácania stavebného úveru bola určená na 9 rokov. Na základe uzavretej zmluvy bol dňa 31.12.2019 žalovanej poskytnutý stavebný úver v sume 12 853 eur, ktorého sa týka pohľadávka uplatnená touto žalobou.

5.2. Písomnou výzvou zo dňa 06.04.2021 (č.l. 13) veriteľ vyzval žalovanú na zaplatenie úhrady dlhu po lehote splatnosti ku dňu vyhotovenia danej výzvy, t.j. k 06.04.2021 vo výške 770,94 eur a to najneskôr do 30.04.2021. Zároveň oznámil žalovanej, že v termíne do 30.04.2021 je povinná uhradiť všetky ostatné dlžné sumy po lehote splatnosti a v prípade nezaplatenia dlžnej sumy v určenej lehote, veriteľ zväží vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru. Podľa pripojeného dokladu o doručovaní bola predmetná výzva doručená žalovanej dňa 14.04.2021.

5.3. Písomným podaním zo dňa 03.05.2021 veriteľ vyhlásil okamžitú splatnosť predmetného úveru ku dňu 30.04.2021 a zároveň vyzval žalovanú na jednorazové zaplatenie zostatku neuhradeného úveru v celkovej výške 9 819,01 eur najneskôr do 31.05.2021. Uvedené vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru bolo podľa pripojeného dokladu o doručovaní doručené žalovanej do vlastných rúk dňa 05.05.2021. Uplatnená pohľadávka, podľa jej vyčíslenia ku dňu 30.04.2021, pozostávala z istiny 9 528,48 eur, úroku v sume 216,45 eur a úroku z omeškania vo výške 6,65 eur. Žalobca zároveň k podanej žalobe pripojil aj prehľad splácania úveru zo strany žalovanej, z ktorého vyplýva, že riadne zaplatila prvé tri splátky úveru po 189,96 eur, pričom posledná bola zaplatená dňa 14.04.2020, následne zaplatila dňa 16.09.2020 sumu 189,96 eur, dňa 15.10.2020 sumu 189,96 eur a dňa 18.11.2020 sumu 189,96 eur.

6. Podľa § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka (ďalej „Obchodný zákonník“), zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

6.1. Podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

6.2. Podľa § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka, záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Ak lehota na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov je dlhšia ako rok, sú úroky splatné koncom každého kalendárneho roka. V čase, keď sa má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú.

6.3. Podľa § 503 ods. 2 Obchodného zákonníka, ak sa poskytnuté peňažné prostriedky majú vrátiť v splátkach, sú v deň splatnosti každej splátky splatné aj úroky z tejto splátky.

6.4. Podľa § 52 ods. 1 - 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je

osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

6.5. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

6.6. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

6.7. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, v znení platnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

6.8. Podľa § 2 písm. a), b) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, v znení platnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere, a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorej je ponúkaný alebo bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania, b) veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

6.9. Podľa § 517 ods.1 veta prvá, ods.2 Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

6.10. Podľa § 3 ods.1 nar. vlády č. 87/1995 Zb., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

7. Na základe vykonaného dokazovania a citovaných zákonných ustanovení dospel súd k záveru, že podaná žaloba je dôvodná a preto jej vyhovel.

8. Listinnými dôkazmi bolo preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu (ČSOB stavebnou sporiteľňou) ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom bola dňa 05.03.2014 platne uzavretá spotrebiteľská úverová zmluva s náležitosťami a podmienkami poskytnutého úveru, ako sú podrobne špecifikované v bode 5.1. tohto odôvodnenia. Pri uzavretí zmluvy veriteľ konal v rámci svojej podnikateľskej resp. obchodnej činnosti a žalovaný zmluvu uzatvárala ako fyzická osoba – nepodnikateľ, preto ide o spotrebiteľskú úverovú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka ako aj v zmysle ustanovení zák. č. 129/2010 Z.z.

9. Nakoľko žalovaná porušila zmluvne dojednanú povinnosť a poskytnutý úver riadne nesplácala, keď sa dostala do omeškania so zaplatením splátky vo výške splatnej dňa 16.12.2020, žalobca ako veriteľ vyhlásil v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka mimoriadnu splatnosť celého úveru, ktorou ku dňu 30.04.2021 zosplatnil celý zvyšok nesplateného úveru. Na možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti bola žalovaná upozornená výzvou veriteľa zo dňa 06.04.2021, v ktorej bola vyzvaná aby v lehote nie kratšej ako 15 dní (v lehote do 30.04.2021) dlžnú sumu zaplatila. Vykonaným dokazovaním je teda preukázané, že veriteľ dodržal resp. poskytol žalovanej lehotu v súlade s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ktoré je potrebné vykladať tak, že žalobca mohol zosplatniť úver najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

10. Súd podanú žalobu považoval za dôvodnú aj v časti uplatnených úrokov z úveru do dátumu konečnej splatnosti úveru, pričom v tejto časti poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.

zn. 4Cdo/76/2021 zo dňa 26.01.2023, v ktorom Najvyšší súd konštatoval, že Zmluva o úvere je v zmysle § 261 ods.6 písm. d) Obchodného zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere tzv. absolútnym obchodom a preto bez ohľadu na povahu účastníkov zmluvy o úvere je potrebné pri posudzovaní tohto právneho vzťahu vychádzať aj z ustanovení Obchodného zákonníka o zmluve o úvere § 497 a nasledujúce. Ustanovenia Občianskeho zákonníka sa v prípade právneho vzťahu, účastníkom ktorého je spotrebiteľ, použijú vtedy, ak v Občianskom zákonníku existuje také ustanovenie, ktoré je možné prednostne aplikovať (§ 52 ods.2 OZ). Z ustanovenia § 497 a § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka vyplýva, že zmluva o úvere nemôže byť dohodnutá ako bezúročná. U spotrebiteľských úverov je jednou z náležitostí, ktoré musí zmluva obsahovať, uvedenie doby trvania zmluvy (§ 9 ods. 2 písm. d/ zákona o spotrebiteľských úveroch). To znamená, že doba trvania zmluvy pri jej vzniku je časovo ohraničená. V súčasnej právnej úprave zmluvy o úvere absentuje explicitná úprava konečného okamihu povinnosti dlžníka platiť úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov, v § 502 ods. 1 veta prvá Obchodného zákonníka je uvedené len to, že dlžník je povinný platiť veriteľovi úroky z úveru od doby poskytnutia peňažných prostriedkov. Zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka či zákona o spotrebiteľských úveroch nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru. Obchodný zákonník, ani Občiansky zákonník nemodifikuje moment trvania záväzku platiť úrok, ani jeho výšku v prípade omeškania dlžníka s platením úveru ani v prospech dlžníka, ani v prospech veriteľa. Za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplateniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol.

Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinností profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania. Zosplatenie je inštitút slúžiaci ochrane veriteľa, podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena, záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškание k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. Inak povedané dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednanja, t. j. veriteľovi patrí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo.

Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, tzn. že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť.

Dovolací súd dospel k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí. Rovnaký právny názor vyslovil Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v rozhodnutiach sp. zn. 3Cdo/113/2019, 1Cdo/94/2019 a 7Cdo/111/2019.

11. Ku dňu zosplatenia uhradila žalovaná na predmetný úver celkovo sumu 1 139,76 eur (6 splátok po 189,96 eur), ktorá bola započítaná na istinu a príslušenstvo pohľadávky podľa prehľadu na č.l. 1-20.

12. Žalobou uplatnený nárok súd zároveň nepovažoval za premlčaný s poukazom na závery plynúce z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/268/2020 zo dňa 29.11.2022, uverejnené v Zbierke stanovísk NS č. 3/2023) podľa ktorých, v prípade zosplatenia úveru podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. sa veriteľ môže po prvý raz domáha svojho práva v prvý deň nasledujúci po uplynutí trojmesačnej doby, plynúcej od omeškania spotrebiteľa so splnením splátky pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh. V danom prípade tak 3- ročná premlčacia doba v zmysle § 101 a § 103 Občianskeho zákonníka začala plynúť 17.1703.2021, pričom žaloba bola súdu doručená dňa 16.11.2023 t.j. pred uplynutím trojročnej premlčacej doby. Súd preto, považujúc skutkové tvrdenia žalobcu v zmysle § 151 ods. 1 CSP za nesporné, podanej žalobe vyhovel a rozhodol spôsobom uvedeným vo výroku tohto rozsudku.

13. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) a žalobcoví, ktorý bol v spore úspešný, priznal proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne tunajší súd v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.